

**Skupina poslank in poslancev
(prvopodpisani Matjaž Nemeč)**

Ljubljana, 19. februar 2019

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
mag. Dejan ŽIDAN
predsednik

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 20/06 – ZNOJF-1, 109/08, 39/11 in 48/12) in 114. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13 in 38/17) podpisane poslanke in poslanci vlagamo

**PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O PRAZNIKIH IN DELA PROSTIH
DNEVIH V REPUBLIKI SLOVENIJI**

ki vam ga pošiljamo v obravnavo in sprejem po skrajšanem postopku na podlagi 114. in 142. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije.

Državnemu zboru predlagamo, da predlog Zakona o spremembi zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevno spremembo zakona.

Pri obravnavi predloga zakona na seji Državnega zbora RS in pri delu njegovih delovnih teles bo v imenu predlagateljev sodeloval poslanec Matjaž Nemeč.

Prilogi:

- predlog Zakona o spremembi zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji
- podpisi poslank in poslancev:

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prijetje:	20-02-2019		
Šifra:	001-04/19-111		
Povezava:			
EPA:	419-VIII	EU:	
Signaturni:			
Kratice:			

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O PRAZNIKIH IN DELA PROSTIH DNEVIH V REPUBLIKI SLOVENIJI

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Zakon o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji je bil sprejet novembra 1991 ter bil nato še petkrat noveliran, nazadnje konec leta 2016, ko je bil ponovno uveden 2. januar kot praznik in dela prost dan. Sicer pa je zakon obširnejše spremembe in dopolnitve doživel s sprejemom novele v letu 2005. Državni zbor je namreč na seznam praznikov uvrstil tri dneve, s katerimi smo tudi uradno na državni ravni začeli obeleževati pomembna zgodovinska dejstva oziroma dejanja za slovenski narod, in sicer 17. avgust, združitev prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, 15. september, vrnitev Primorske k matični domovini ter 23. november, dan Rudolfa Maistra. Omenjeni trije prazniki pa niso postali dela prosti dnevi. Poleg navedenega je bila tedaj uzakonjena tudi terminološka dopolnitev poimenovanja praznika dneva samostojnosti, kar pomeni, da od leta 2005 obeležujemo 26. december kot dan samostojnosti in enotnosti.

Poimenovanje praznika vrnitev Primorske k matični domovini, kot ga navaja zakon, pa ne ustreza zgodovinskim dejstvom, ki jih navajamo v naslednji točki, niti tradiciji poimenovanja tega praznika. Na Primorskem se je vedno praznovalo priključitev Primorske in nikoli vrnitev Primorske, kar dokazujejo tudi pisni viri. Praznik priključitve Primorske k matični domovini je zlasti na Primorskem tradicionalni praznik, globoko zasidran v zavest ljudi, zato je drugačno poimenovanje praznika kot ga označuje termin priključitev za Primorce neustrezno in nesprejemljivo.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

S predlogom zakona zato ne predlagamo novega praznika, temveč želimo obstoječi praznik 15. september, vrnitev Primorske k matični domovini, terminološko pravilno poimenovati. Predlagamo, da se termin »vrnitev« nadomesti s terminom »priključitev«.

Svoj predlog utemeljujemo z zgodovinskimi dejstvi, iz katerih izhaja poimenovanje praznika.

»Slovensko srce je na Koroškem, slovenska pljuča pa v Trstu«. Znameniti izrek nam najbolje označuje pomen Trsta in s tem Primorske v slovenski zgodovini. Trst pa seveda ni bil samo gospodarski finančni center Slovencev, ampak je bil skupno z Gorico in Goriško tudi slovensko okno v svet, ki nas je na specifičen način, že od Trubarja dalje, odvezoval od enostranske navezanosti na germanski prostor. Zato ni slučajno obstajala ideja, da bi morala biti slovenska univerza v Trstu, ki je bil, kljub temu, da so bili v njem Slovenci v manjšini, intelektualno in politično najbolj odprto mesto s slovenskim prebivalstvom.

Po sklenitvi tajnega Londonskega pakta iz aprila 1915 je Italija stopila v prvo svetovno vojno na strani antantnih sil. Po njihovi zmagi sta Italija in Kraljevina SHS novembra 1920 s sklenitvijo Rapalske pogodbe določili mejo med državama. Ta ni bila v celoti skladna z določili Londonskega pakta, saj je Kraljevini SHS puščala večino Dalmacije, medtem ko je na slovenskem ozemlju meja tekla še bolj vzhodno od njegovih določil. Z njo je Italija dobila obsežna ozemlja, na katerih je živelo več kot 300.000 izjemno

narodno osveščenih Slovencev. Tem je bil močno načet intelektualni in gospodarski potencial, ki ga ni bilo mogoče nadomestiti. To velja tudi za tiste Primorce, ki so bili prisiljeni emigrirati v Jugoslavijo. Čeprav so v marsičem obogatili kulturo našega naroda, se niso mogli razviti tako ustvarjalno, kot bi se lahko, če bi ostali v naravnem okolju.

Italijanski imperializem, ki je s prevlado fašizma dobil svojo najbolj grobo obliko, se je znašal nad Slovenci. Slovenci so skupaj z istrskimi in reškimi Hrvati postali manjvredna manjšina, t.i. allogeni, ki je bila v okviru politike obmejnega fašizma izpostavljena kulturnemu genocidu. Nasilje je rodilo odpor, ki je prerasel v močno protifašistično gibanje, ki je imelo podporo velike večine Slovencev in je težilo k spremembi rapalske meje ter priključitve k matici.

Iz zgodovine Primorske po letu 1918 je obilo datumov, ki bi zaslužili posebno negovan zgodovinski spomin. Obžalujemo, da je v zgodovinskih učbenikih premalo tehtno obravnavana vrsta dejstev, ki bi jih naši mlajši državljani morali bolje poznati. Požig Narodnega doma 13. julija 1920 in usmrtitev bazoviških junakov 6. septembra 1930 sta sicer med najbolj znanima zločinoma nad primorskimi Slovenci, je pa še vrsta dogodkov iz zgodovine, ki bi zaslužili posebno pozornost. Naj omenimo le delovanje organizacije TIGR, Društva svečnikov sv. Pavla, Višarsko gibanje, pa tudi dogajanja med drugo svetovno vojno.

Italija je z napadom na Jugoslavijo aprila 1941 prekoračila rapalsko mejo, jo s tem sama izničila in tako omogočila, da so zahteve po spremembi meje postale uresničljive. Zahteve po Zedinjeni Sloveniji, v katero bi bilo vključeno vse s Slovenci poseljeno ozemlje, so tako leta 1941 postavile vse politične opcije. Tako so slovenski člani jugoslovanske vlade v Londonu za svoje mejne zahteve skušali doseči soglasje Velike Britanije. V okupirani domovini je OF Slovenskega naroda v 1. temeljni točki programa poudarila: »Proti okupatorjem je treba vršiti neizprosno oboroženo akcijo«, v 2. pa: »Ta akcija predstavlja izhodišče za osvoboditev in združitev vseh Slovencev.«

Potem, ko je Italija postala okupator osrednje Slovenije, je tudi za primorske Slovence protifašistični odpor prerasel v osvobodilni boj, v katerem so sodelovali tudi tisti, ki se niso strinjali s prevlado komunistov v njem. Naj omenimo samo partizanski narodno-osvobodilni pohod v Beneško Slovenijo maja 1943 pod vodstvom Jake Avšiča.

Obenem so italijanske oblasti v okupirani t. i. Ljubljanski pokrajini izvajale nasilje nad vsemi, ki so jih povezali s slovenskim osvobodilnim gibanjem. Višek je to nasilje doseglo s pobijanjem prebivalcev in sežiganjem vasi med veliko ofenzivo italijanske vojske poleti in jeseni 1942 ter v italijanskih koncentracijskih taboriščih, zlasti na Rabu. Vse hujšemu nasilju so bili izpostavljeni tudi primorski Slovenci.

Takoj po kapitulaciji Italije je bil 11. septembra 1943 na Vogrskem ustanovljen Narodnoosvobodilni svet za Primorsko, v katerem so bili, kot je objavil v Proglasu primorskim Slovencem, zbrani predstavniki vse Primorske. Tej odločitvi je sledil odlok Vrhovnega plenuma OF 16. septembra 1943, ki v prvi točki navaja: »Vrhovni plenum Osvobodilne fronte slovenskega naroda izpolnjuje temeljno, iz naravnih in zgodovinskih pravic izhajajočo zahtevo slovenskega naroda ter proglašja priključitev slovenskega Primorja svobodni in združeni Sloveniji v svobodni in demokratični Jugoslaviji«. Odlok o priključitvi je nato v začetku oktobra potrdil kočevski Zbor odposlancev slovenskega naroda, prav tako pa tudi AVNOJ na svojem drugem zasedanju konec novembra 1943.

Predsedstvo Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta je konec avgusta 1944 izdalo odlok, s katerim je na Primorskem, ki ga je že imelo za del Slovenije, ustanovilo

Pokrajinski narodnoosvobodilni odbor za Slovensko Primorje. Izvoljen je bil nato 16. septembra na zasedanju zbora 155 odposlancev s celotne Primorske. Obenem se je vodstvo slovenskega osvobodilnega gibanja pripravljalo na mirovna (mejna pogajanja). Naj pri tem izpostavimo pomembno delovanje Znanstvenega inštituta Predsedstva SNOS, ki ga je vodil Fran Zwitter.

Slovenski partizani so skupaj z Jugoslovansko armado v prvih dneh maja 1945 osvobodili in zasedli celotno ozemlje do slovenske etnične meje na zahodu. Z dela tega ozemlja so se nato 12. junija morali umakniti. Sledila so mirovna pogajanja med poraženo Italijo in zmagovitimi zavezniškimi silami, med katerimi je bila tudi Jugoslavija. Na izid pogajanj je vplivala porajajoča se hladna vojna med zavezniški antihitlerjanske koalicije in dejstvo, da je Italija po kapitulaciji 8. septembra 1943 zaradi močnega odporiškega gibanja na severu apeninskega polotoka dobila status »sobojevnice«.

Z mirovno pogodbo, podpisano 10. februarja 1947 in uveljavljeno 15. septembra istega leta, slovenske zahteve v celoti sicer niso bile udejanjene. Je pa Slovenija (v okviru Jugoslavije) priključila velik del s Slovenci poseljenega ozemlja, na katerem je živel več kot 200.000 Slovencev, Hrvaška pa veliko večino Istre in otokov. Rapalska meja je bila tako pomembno spremenjena v slovensko korist. Z mirovno pogodbo je bilo ustanovljeno tudi Svobodno tržaško ozemlje. To v celoti ni nikoli zaživel in je ostajalo razdeljeno na cono A pod anglo-ameriško in cono B pod jugoslovansko vojaško upravo. Z Londonskim memorandumom oktobra 1954, ki so ga nadgradili Osimski sporazumi novembra 1975, pa je Slovenija priključila del cone B Svobodnega tržaškega ozemlja z obalnimi mesti Koper, Izola in Piran, s čimer je Slovenija dobila izhod na morje, Hrvaška takratni Bujski okraj, Italija pa Trst z zaledjem. Pomemben del memoranduma je statut, ki je določal zaščito slovenske manjšine v nekdanji cono A in italijanske v nekdanji cono B STO. To je bil prvi mednarodni dokument, ki je urejal zaščito dela slovenske manjšine v Italiji. Njegova določila pa italijanska država v celoti ni izpolnila.

Slovenska javnost je v veliki meri soglasna, da zasluži Primorska zaradi zvestobe slovenstvu in najstarejšemu antifašizmu v Evropi poseben spominski dan. Za to, da je to 15. september obstaja veliko soglasje tudi v strokovnih zgodovinskih krogih.

S sprejemom predlagane rešitve bi tako v celoti sledili zgodovinskim dejstvom ter zadostili načelu objektivnosti tega vprašanja.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

S sprejemom predlagane spremembe zakona se število praznikov ali dela prostih dni ne bo v ničemer spremenilo, zato uveljavitev zakona ne bo imela nobenih dodatnih finančnih posledic za državni proračun, kakor tudi ne za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Država namenja določena sredstva za namene obeleževanja državnih praznikov ter izvedbo protokolarnih dogodkov. Tudi v sprejetem državnem proračunu za leto 2019 so predvidena sredstva za tovrstne namene, zato za izvajanje zakona ni potrebno zagotoviti dodatnih sredstev v državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Določitev državnih praznikov in dela prostih dni je načeloma v pristojnosti posamezne države, zato je ureditev v posameznih državah Evropske unije različna. Gre torej za specifično ureditev v Republiki Sloveniji, zato prikaz ureditve v treh državah članicah ni mogoč. Skupno pa je dejstvo, da prazniki predstavljajo priložnost, da se na slavnosten način obeležujejo pomembni dogodki iz narodove oziroma državne zgodovine ter se na ta način odraža državotvornost ter zavest o tem, da je pomembno negovati tradicijo in zgodovinski spomin o najpomembnejših dogodkih.

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL PREDLOG ZAKONA

Sprejem zakona drugih posledic ne bo imel.

7. RAZLOGI ZA OBRAVNAVO PO SKRAJŠANEM POSTOPKU

Ker gre za manj zahtevno spremembo zakona predlagamo, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V osmi alineji prvega odstavka in v drugem odstavku 1. člena Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 52/10, 40/12 – ZUJF, 19/15 in 83/16) se beseda »vrnitev« nadomesti z besedo »priključitev«.

KONČNA DOLOČBA

2. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

Člen predvideva, da se v termin »vrnitev«, ki se v prvem členu veljavnega zakona pojavlja dvakrat, nadomesti s terminom »priključitev«. Poimenovanje praznika vrnitev Primorske k matični domovini, kot ga navaja zakon, namreč ne ustreza tradiciji poimenovanja tega praznika, kar dokazujejo tudi zgodovinski viri oziroma dejstva.

K 2. členu

Člen določa dan uveljavitve zakona (vacatio legis).

IV. BESEDILO ČLENA ZAKONA, KI SE SPREMINJA

1. člen

Prazniki v Republiki Sloveniji so:

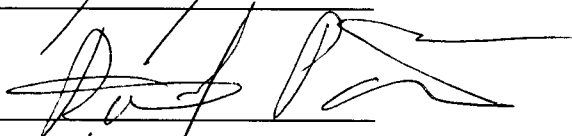
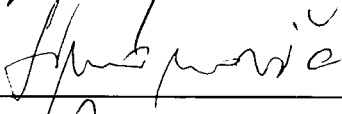

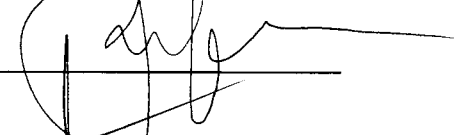

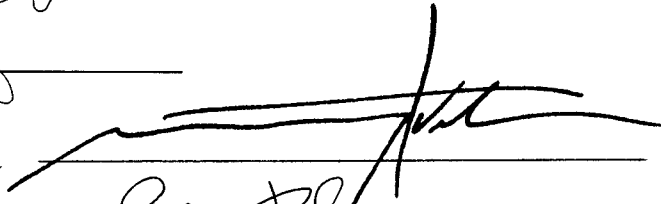

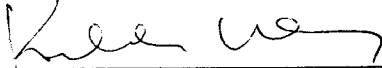
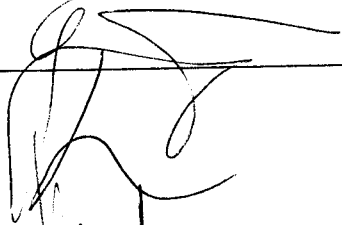

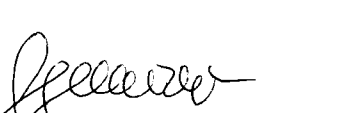

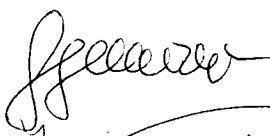
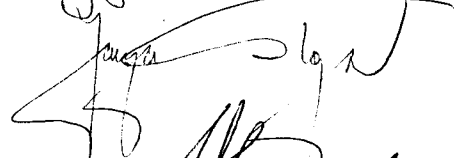
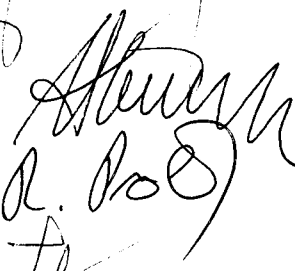

- 1. in 2. januar, novo leto
- 8. februar, Prešernov dan, slovenski kulturni praznik
- 27. april, dan upora proti okupatorju
- 1. in 2. maj, praznik dela
- 8. junij, dan Primoža Trubarja
- 25. junij, dan državnosti
- 17. avgust, združitev prekmurskih Slovencev z matičnim narodom
- 15. september, vrnitev Primorske k matični domovini
- 25. oktober – dan suverenosti
- 1. november, dan spomina na mrtve
- 23. november, dan Rudolfa Maistra
- 26. december, dan samostojnosti in enotnosti.

Prazniki Republike Slovenije iz prejšnjega odstavka so dela prosti dnevi, razen praznikov dan Primoža Trubarja, združitev prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, vrnitev Primorske k matični domovini, dan suverenosti in dan Rudolfa Maistra, ki niso dela prosti dnevi.

PRILOGA: PODPISI POSLANK IN POSLANCEV

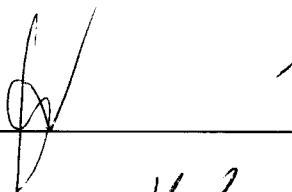
1. Matjaž Nemeč
2. Robert Pavšič
3. Branko Simonovič
4. Gregor Perič
5. Marko Bandelli
6. mag. Meira Hot
7. dr. Matej T. Vatovec
8. Samo Bevk
9. Karla Urh
10. Brane Golubovič
11. Lidija Divjak Mirnik
12. Jože Lenart
13. Igor Zorčič
14. Monika Gregorčič
15. Janja Sluga
16. mag. Branislav Rajić
17. Robert Polnar
18. Jurij Lep
19. Franc Jurša
20. Matjaž Han
21. mag. Dejan Židan
22. Predrag Baković
23. dr. Milan Brglez
24. mag. Marko Koprivc
25. Soniboj Knežak
26. mag. Bojana Muršič
27. Jani Prednik
28. Jani Moderndorfer
29. Mateja Udovič
30. Mojca Žnidarič
31. Luka Mesec
32. Violeta Tomić
33. dr. Franc Trček
34. Miha Kordiš
35. Nataša Sukič
36. Boštjan Koražija
37. Željko Cigler
38. Primož Siter

PRILOGA: PODPISI POSLANK IN POSLANCEV

1. Matjaž Nemeč
2. ROBERT PAVSIČ
3. BRANKO SIMONOVIC
4. GREGOR PERIČ
5. MARKO BAMBELI
6. mag. MEIRA HOT
7. dr. MATEJ T. VATOVEC
8. SAMO BEVIK
9. KARLA URH
10. Brane Golobovič
11. Lidija Dujak PRIZNIK
12. JOŽE KENČ
13. LEON ZORAR
14. MONIKA GREGORIČ
15. JANIJA SLUGA
16. BRANISLAV RAJIČ
17. ROBERT POLNAR
18. JURIJ LEP
19. FRANC JURJA

Podpisi poslank in poslancev:

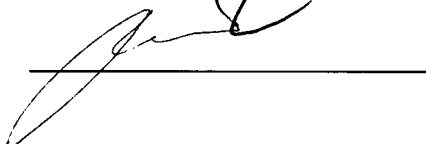
20. Matjaž HAN

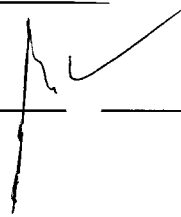
21. mag. Dejan ŽIDAN

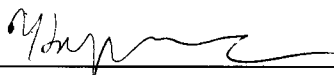
22. Predrag BAKOVIĆ

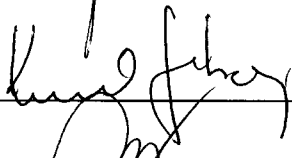
23. dr. Milan BRGLEZ

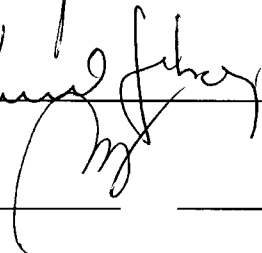
24. mag. Marko KOPRIVC

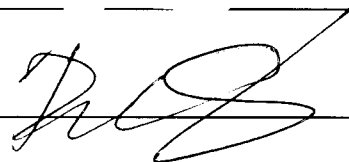
25. Soniboj KNEŽAK

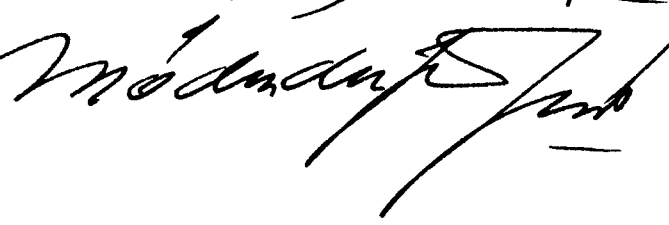
26. mag. Bojana MURŠIČ

27. Jani PREDNIK

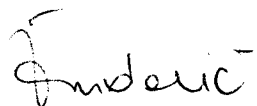
28. JANI MODERNI ORFER

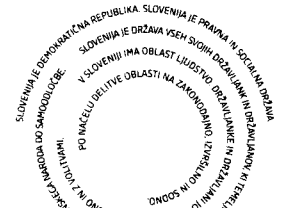
Moderna

29. MATEJA UDOVČ

30. Maja ŽNIDARIČ

	Ime in priimek	Podpis
31.	Luka Mesec	
32.	Violeta Tomić	
33.	Dr. Franc Trček	
34.	Miha Kordiš	
35.	Nataša Sukič	
36.	Boštjan Koražija	
37.	Željko Cigler	
38.	Primož Siter	